

Hanna Winiszewska

Solowe utwory wokalne Mozarta jako dzieła dedykowane

Celem pracy będzie dogłębne scharakteryzowanie wskazanej w tytule grupy utworów W.A. Mozarta, na którą składają się dwie grupy kompozycji – pierwsza pojawia się we współczesnym piśmiennictwie muzycznym pod nazwą arii koncertowych, druga obejmuje szereg drobnych utworów wokalnych określanych jako pieśni. Kompozycje te są zbiorem bardzo niejednorodnym i zróżnicowanym, liczącym około stu utworów (ok. 60 arii koncertowych i ok. 40 pieśni).

Mimo znakomitej recepcji twórczości Wolfganga Amadeusza Mozarta na całym świecie oraz licznych prac poświęconych jego twórczości, solowe utwory wokalne, stanowiące marginalia jego dorobku kompozytorskiego, są często uznawane za niezbyt atrakcyjny obiekt badań muzykologicznych. Przyczyną powyższego stanu rzeczy jest pozorna niespójność tej grupy utworów. Zadaniem planowanej pracy będzie więc wypełnienie luki istniejącej w dotychczasowym piśmiennictwie. Monograficzne ujęcie problematyki związanej z ariami koncertowymi Mozarta i spojrzenie na nie z różnych perspektyw (genologicznej, estetycznej i praktycznej) wymaga podejścia interdyscyplinarnego. Dzięki badaniom nad historyczną praktyką wykonawczą i dzięki wiedzy na temat życia koncertowego Salzburga i Wiednia w II połowie XVIII wieku, można stwierdzić, że grupa tych utworów, znajdująca się poza głównym nurtem działalności Mozarta, stanowi interesujące świadectwo ówczesnie obowiązujących praktyk wykonawczych i kompozytorskich. Czynnikiem spajającym przynależne jej utwory jest rola kompozytora dopasowującego się do możliwości wykonawcy, co korzystnie wpływało na jakość przyszłych wykonań.

Charakterystyka utworów będzie obejmowała stworzenie ich typologii, określenie statusu genologicznego i umiejscowienie w kontekście tradycji dedykacji i tworzenia utworów okolicznościowych. Ponadto zamierzam omówić praktykę umieszczania wstawek w operach (ang. *insert arias*), funkcjonowanie samodzielnych arii koncertowych i pieśni w praktyce muzycznej XVIII wieku, wewnętrzne zróżnicowanie grupy utworów arii koncertowych, a na podstawie materiału nutowego planuję przedstawić profile wokalne pierwszych wykonawców omawianych utworów.